

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetés-díjak
és reclamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyilttér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési felhívás

BÉKÉS

folyó 1870. év július-szeptemberi negyedére.

Az évnegyed közel lejártával fölkérjük a t. közönséget, hogy lapunkat továbbra is becses pártfogásában részesíteni s az új negyedre szóló előfizetéseket kiadóhivatalunkhoz mielőbb beküldeni sziveskedjék.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

A nemzeti szalmatüz.

Ha valaki a magyar nemzet épen ezelőtt tiz évvel 1861-ben tanusított magaviseletét emlékezetébe felidézi, ha visszagondol az izléstelenségig sujtásozott pitykés dolmányokra, a malomkerék nagyságu pengő sarkantyú-tarajokra, a hetykén félrevágott tollas kalapok s a vállon jóval felül érő hosszú kanász botok tüntető áldott korszákára, s ha még hozzá gondolja azt, menyire versenyeztek e téren velünk még nem magyar ajku honfitársaink is, ha mondom mindezekre valaki visszagondol, aligha hihette, hogy rövid tiz év leforgása alatt oda jutunk, hogy a lassan harapódzó németesedés ellen kelljen feljajdulnunk. Ki azonban 1861-ben is a dolgoknak higgadt szemlélője volt, ki a nemzet akkori öltözködési divatában a tüntetés jellegét felismeré s meggondolá, hogy épen mert az egésznek ily nemü jellege volt, a tulzás a lehető legmagasabb fokra emelkedett, akkor mindjárt előre megjósolható, hogy a véglet egy maszk-végletbe megy át és pedig ép oly szalmatüzzel, mint a mily szalmatüz volt a nemzeti divat fellobbanása.

A milyen volt viseletünk akkor a nemzeti divat terén, épen olyan volt más tekintetben is. A tulzásokat azon határig hajtottuk, melyen túl a dolog megszűnik komoly lenni, hol aztán a comicum kezdődik; nem birtuk eltalálni azon szerencsés közeputat, mely az átgondolt, kitartó és szívós, ugy magán, mint nemzeti jellem sajátja, mely komolyságával imponal s épen ezen szívóssága és komolyságánál fogva a lassu méltósággal tova hömpölygő folyam sokra felhasználható árjához hasonló, mig amaz csak a romboló zuhataghoz hasonlít, melynek rendeltetése, hogy a meredekről leérve, a sikon nyomtalanul tűnjék el. Az idegen, ki 1861-ben Pestre jött, felismerte a szokatlan arcu városban a tüntető magyar fővárost, ma már kérdeznie kell, hogy tulajdonképen Magyarország fővárosában jár-e? — Természetes, hogy mi az okot hajlandók vagyunk magunkon kívül keresni,

azoncosmopoliticus elemekben kutarjuk a baj fészket, melynek hazája csak ott van, hol számára a jólét kínálkozik; vádoljuk itt-ott még a közöstyges alkotmányt is, mely hazánkat egy magát eddig kiválólag német hatalomnak tartó birodalommal füzte szorosabban össze s melynek germanisalni törekvő tulsulyát véljük fellelhetni e jelenésekben.

E mellett feledjük, hogy mi épen a nyomás ellen vagyunk legkitartóbbak s legjobban akkor féltettük jogainkat és nemzetiségünket, midőn mindegyik csak névleg létezett, a mint azonban tágitott a nyomás, azonnal visszaestünk a százados mulasztások hibáiba; feledjük, hogy nem kisebb dicsőség és érdem megtartani azt, mit kivivtunk, mint kivívni nemzetiségünknek fölényét; feledjük, hogy mi magunk sokkal könnyelműebben amalgamisáljuk magunkat, mint igyekeztünk eddigelé assimilálni a heterogen elemeket és ha ezen elasticus nemzeti jelleg ernyedő puhasága enged a külérőnek, a külérőben keressük a lazulást, mely nyomást pedig könnyen dobhatnánk el magunktól, ha a rugékonyság egyszersmind szívós és kitartó lenne.

Lovagias vonás-e bennünk az, hogy még ahoz is hajlandóbbak vagyunk saját nyelvén szólni, kiról pedig jogosan feltehetjük és várhatjuk, hogy nyelvünket érti és beszél, vagy ismeretes poliglott jártasságunk fitogtatása; hizeleg talán nemzeti gyengeségünknek, ha az idegen a magyar ember nyelvének a német vagy francia szavak kiejtéséhez szükséges gymnasticus simulékonyságát dicséri; ismeretes magyar nagylelkiségünk lépvesszejére kerülünk talán akkor, midőn édes anyanyelvünket hidegen engedjük a társulás terén leszoríttatni hazánkban, hol őt joggal illetné az elsőség: mindez sajnos ugyan, de lehető, mert ugy is van. — De hogy mi kell aztán ahoz, hogy pártérdekek előmozdítására magunk alapítsunk német lapot, mint tevő ezt egy időben a tisztelt ellenzék s ennél fogva magunk segítsük elő saját hazánkban a germanisatiót: erre feleljen ki-ki benső sugallata szerint.

Ma a németesedés döbentő mérvü haladása egyszerre csak felriaszt bennünket; kapkodunk a mentő eszköz után; kimondjuk, hogy étkezni, serezeni és kávézni is csak oda megyünk, hol magyar étlapot s magyar pincért találunk; kelmét vásárolni csak azon boltba sétálunk be, melynek kirakatánál legalább e szavak lesznek olvashatók: ungrisch spoken hier. De hogy mindennek eredménye legyen, csak egyet kell óhajtanunk, reménylenünk és várunk, nevezetesen: hogy az egész ne legyen újból csak egy kis hazafias szalmatüz.

A delegációkból.

Jun. 20. A tengerészeti albizottság az egyetlen, mely ma tanácskozott, 11-től fél 2-ig tartott ülést. A kor-

mány részéről megjelent b. Pöckh altengernagy, Eber őrhajókapitány és Gaál Jenő sorhajóhadnagy. Első sorban tárgyalattak azon tétélek, melyek az altengernagy nyilatkozatáig függőben hagyattak.

Váltó- és alkuszdiakra, valamint pénzvesztésekre tavaly 20,000 frt szavaztatott meg, 1872-re pedig 60,000 kéretik. A többletet a kormány képviselői a következő adatokkal igazolták: Ezen szaporodás onnan ered, hogy 1870-ben sokkal több hajó fordult meg külföldön, mint az előző évben, és minthogy a forgalom 1872-ben is nagyobb lend, az 1870-ki eredményből kellend kiindulni.

A szükségletet szaporítja továbbá a Mária-Terézia tallérok veretési költsége. Ezen pénzem a keleten igen kedvelt, és jelenleg a központi pénztárakban egészen elfogyott, ugy hogy, ha 1872-ben 100,000 frt verettetni fog, a veretési költségre 2000 frt igényeltetik, a mely összeg egy korábbi határozat szerint a tengerészeti költségvetésbe foglalandó.

A budgetben előforduló tétélekre nézve még a következőket kell megjegyeznünk: A Zrinyi Miklós mintájára építendő két ágyu-naszád költségeire, és pedig az egyikre 207,800, a másikra 54000 frt volt előirányozva. Az első hajóra csak 135,000 frt szavaztatott meg, a másiknak költsége pedig egyszerűen töröltetett. Hasonlóképen töröltetett a tengerészeti palota költségeinek első részletét előirányzott 100,000 és a Pólában építetni szándékolt fegyház költsége, mely 40,000 frtban volt előirányozva.

Jun. 21. A hadügyi albizottság d. e. 10 fél 3-ig ülést tartott; jelen volt a hadügyminister és több osztályfőnöke. Először is a ruházati és élelmezési ügyben kiküldött szűkebb albizottság tette meg jelentését. A jelentésben az 1869-ki zárszámadás szerint kiadott összegek, az 1871-re megajánlott létszám és a jövő valószínű árak combinálva képeztek az alapot. Ezen javaslat alapján megszavaztatott a rendes szükséglet XVIII-ik címében (természetbeni élelmezésre) 15.600,000 frt, az előirányzott 16.295.089 frt helyett, a XIX. című (legény-ségi eledelre) 9.100,000 frt szavaztatott meg az előirányzott 10,152,680 frt helyett, — a XX. címben (ruházat és ágyneműekre) 6.700,000 frt adatt az előirányzott 7.527,393 frt helyett. A katonai határőrvidekre vonatkozó hasontermészetű tételre vonatkozólag az albizottság holnap terjeszti be javaslatát.

A szűkebb körü albizottság azon kívánságát jelenté ki továbbá, hogy utasíttassék a közös hadügyministerium, hogy az élelmezési kérdés megvitatására független szakemberekből álló enquetet hívjon össze, mely még az 1873-iki költségvetés előterjesztése előtt összeüljön. Az albizottság ezen javaslatot elfogadván, azt határozattá emelte.

Franciaországi események.

Franciaországban a clerus agitatioja mindinkább növekedik. Négy püspök, az evreuxi, bayeuxi, contancesi, seezi és roueni érsek a nemzetgyűléshez egy petitiót intéztek, melyben követelik a szent-székeknek világi hatalmába való helyreállítását. Ezen kívül a Piuszhoz és V-ik Henrikhez intézendő fel-

iratok, petitiók egész özönével árasztják el az országot. Így Niortban, a Deux-Sevres departementban az urnapi processiót egészen politikai tüntetéssé tették. Mindenik gyermek fehér liliomszálat vitt, melynek gyökere el volt vágva. Természetes, hogy ez a Bourbonoké volt.

A francia pénzügyér a bankárok és bankok közvetítése nélkül egyenesen a néphez intéz felhívást a szükséges nagy kölcsönök felvétele érdekében.

Eltételezve attól, hogy a bankárok és bankok emelése csak látszólagos lehet, avatottak azt állítják, hogy ez nem is történt önkéntesen. Ugyanis a pénzügyintézetek észrevették, hogy a londoni pénzpiac, melyre az előkészített operatióknál számítani kellett, Franciaország hitelét rögtön kevésbé kedvezőleg itéli meg. Ezen jelenséget nem viszik annyira vissza Franciaország belállapotaira, mint inkább azon nagyon is elterjedt feltevésből igyekeznek megmagyarázni, hogy Franciaország hajlandó Olaszország ellen hadat indítani, a pápa világi hatalmának helyreállítása érdekében. Ezen feltevés megcáfolására Thiers egy diplomatiail instrukciót bocsátott közre, melynek fő gondolatmenete ez: Igen természetes az, hogy Franciaországot nem hagyhatja közönyösen azon körülmény, miszerint a katolicismus feje, a franciák többségének valása tényleg egy idegen fejedelem alattvalójává lett. Azonban Franciaországnak egy oly tényhez kell alkalmazkodnia, melyet még nem változtathat és melyet Európa helyben hagyott.

Nem fog egyebet tenni, mint ha ezen kényes kérdés újra felmerül, azt oly módon igyekszik megoldani, hogy nem vállalkozik Olaszország meghódítására, hanem egy oly állapot létrehozására törekszik, mely a pápa, Olaszország és Franciaország által közösen fogva megállapítható.

Külföld.

A német császár trónbeszédéről az angol lapok következőleg irnak: „A császár egy oly nemzet nevében beszél, mely a háborút gyűlöli, habár kész a háborúra és fel van szerelve, és a melynek nincs szüksége, hogy a nagyarányú és támadás gloriájában és merényleteiben keressen menedéket a belső meghasonlás elől.”

Az orosz-török barátság az utóbbi londoni conferentia óta mind szorosabbá lesz. Az orosz kormány hivatalos lapja írja, hogy a szentpétervári török követ Rustem bey az összes követségi személyzettel a kronstadti kikötőben nem hivatalos látogatást tett. És oly udvariasság, előzékeny voltak irányában, hogy a Gortsakoff helyettese Westmann tanácsos és az amerikai követ Curtin — elkísérték a követet ide és Lossowski tengernagy által az orosz hadi kikötő minden nevezetességét megmutatták neki. Azonban kiemeli az orosz lap, hogy az osztrák követ Chotek is tett egy kirándulást Kronstadtbba családjával és e célra a Petersburg kormány-gőzös bocsátott rendelkezésére.

Legujabbak.

Bécs, június 22. A magyar delegáció hadügyi bizottsága befejezte tárgyalásait; a hadügyminiszter 300,000 frt póthitelt kér 71-re a pesti barakkorház építésére 500 beteg számára, hogy a Ludovicum ez évben átadathassék; megszavaztatott; az extraordinárium hátralevő címei némi törlésekkel megszavaztattak; a pótkézelési határidő meghosszabbítása iránti előterjesztés elvetetett, Bujanovics hétfőn előterjeszti jelentését az albizottságnak.

Versailles, június 22. Az assemblée tegnapi ülésében elfogadta azon indítványt, mely szerint az Algierban letelepülni akaró elsassiaknak Algierban földbirtokok engedtesse nekik át.

Flórenc, június 22. Garibaldi egészsége egy hűdés következtében igen aggasztó.

A határvidék polgárosítása.

A „Budapesti Közlöny”-ben a határvidék polgárosítására vonatkozó szervezési mű alapvonásai a következőkből állanak: az összes katonai ha-

tárvidék polgárosítottik, míg azonban a két varasdi határőrezred, Zengg, Belovár katonai communityások, Ivanicz vára s a katonai Sziszek azonnal Horvátországhoz csatoltatnak, s a lapunkban ma közölt rendeletek erre vonatkoznak: — a katonai határvidék többi részében ideiglenes átmeneti intézkedéseket léptetnek életbe, melyekkel a végleges polgárosítás s az illető területrészeknek a megfelelő országtömbekhez való csatolása előkészítettik.

A hadügyminiszterium megszűnik legfőbb központi hatóság lenni. A határvidék két egymástól teljesen független részre osztatik, egyik Magyar, másik Horvátországhoz lesz közvetlenül csatolva. A Horvátországhoz csatolandó rész áll: a horvát-szlavon határvidék, a pétervárad 9-ik határrezred s Zimony, Karlovitz, Pétervárad községekből. E terület számára Zágrábban alakíttatik főhadparancsnokság, s ez fogja e terület részére az orsz. kormány működését ideiglenesen teljesíteni. A bánági határvidék, melyhez tartoznak Fehértemplom és Pancsova községek, közvetlenül Magyarországhoz fog csatoltatni, de egyelőre a Temesvárott felállítandó hadparancsnokság alá helyeztetik.

A zágrábi hadparancsnokság ugyanazon állást foglalja el, a minő a horvát-szlavon orsz. kormánynak jut; míg a temesvári hadparancsnokság csak azon ügyekben intézkedik, melyek Magyarországon nem közvetlenül a ministerium által intézettek el. A pénzügyi kormányt, a horvát-szlavon határvidékre nézve a zágrábi hadparancsnokság ideiglenesen mintegy „átruházott” illetékeséggel fogja teljesíteni. A bánági határvidéken ellenben mindazon ügyek, melyek Magyarországon a ministerium által kezeltetnek, szintén a ministerium által fognak kezeltetni, csakhogy a temesvári katonai parancsnokság közvetítésével. A horvát-szlavon határvidék budgetjét a zágrábi hadparancsnokság állítja egybe, de e budget hadügyi része szigoruan elválasztatik a közigazgatástól. Az előbbeni egyenesen a hadügyminiszteriumhoz tétetik át; az utóbbi a magyar pénzügyminiszterium útján ő felségének fog előterjesztetni. A bánági határvidéken a budget szint így alapíttatik meg, csak hogy a közigazgatási költségvetés egyenesen a magyar pénzügyminiszteriumnak terjesztetik fel. Mindkét hadparancsnokság körében a katonai szak a közigazgatástól szorosán el lesz választva, s az csak a hadparancsnok személyében egyesítettik. A közigazgatásra nézve a polgári személyek vezérlete alatti ressortok állíttatnak fel, melyek ép úgy lesznek berendezve, mint a magyar s a horvát kormányok megfelelő ressortjai. A közlendő rendeletek ezenkívül még számos intézkedést tartalmaznak a határvidéki vagyon felosztása, s a katonai kötelezettség behozataláról. Az ugynevezett katonai compagniak csakis a szigoru értelemben vett katonai szolgálatokat fogják teljesíteni, míg a polgári közigazgatás gyakorlatára új közigazgatási kerületek alakíttatnak, melyek által alapja vetetik meg a községi s municipalis önkormányzat gyakorlatának.

A horvát határvidéken Petrinia, Kostainicza, Belovár, Ivanicz, Brood, Zimony, Karlovicz, Pétervárad, Zengg s Karlopago; valamint a bánági határvidéken Pancsova s Fehértemplom szab. kir. városoknak nyilváníttatnak, s a két utóbbiban a magyar municipalis jog lép életbe.

Levelezés.

Szarvas, június 21. 1871.

Városunk a napokban szokatlanul élénk arcot öltött, mely részben a vásári, részben a gymnasiumi vizsgái mozgalmaknak tulajdonítható. — A vásár — ritka kivételkép — eső nélkül tartva magát e hó 18-án végződött be, az iskolai vizsgák pedig az érettségivel együtt a mai napon. — Megelőzőleg az általános nagy vizsga előtt — folyó hó 19-én — a hálás tanuló ifjúság ez időszertint igazgató-tanár Tatay István ur tanári működésének 25-ik évi jubileuma megünneplésül fátylas zenét rendezett, mely alkalommal az ünnepeltnek egyik tanítványa szónoklatának kíséretében hála-

és emlékjelül egy ezüst serleg és aranytoll nyújtott át.

A tanuló ifjúság ezen hálás megemlékezése alkalmával mi sem késheetünk tiszteletünket s azon óhajunkat fejezni ki tanúgyunk e kitünő bajnoka irányában, mely szerint minél tovább megtartva a cél erélyét — akaratát, ugy a tan- mint általán mindennemű közügy még sokáig élvezze jótékony szellemének fényét, — melyet ő folyton oly szívesen terjesztett, minden támaszt — emelytyűt érdemlő s föntartásában fejlesztésében a közt előmozdító célok felé.

Ez ünnepélyes estét követő napon f. hó 20-án tartatott meg a templomban nagy közönség előtt az általános nyilvános vizsga, — melynek bevégeztével, egy a tanoda udvarán rögtönzött helyiségben, a főiskolai építési alap javára rendezett hangverseny vette kezdetét. —

A változatos program szép közönséget gyűjtött össze, — mely ismételt tetszés nyilvánításokban adta meglegedésének jelét.

Közreműködtek következő tanulók, u. m. Weirich Vilmos, Szlovák Jenő, Modrich Lajos s Szemián Kálmán zongorán, — Dancs Ferenc hegedűn, s a tanár urak közül Benka Gyula és Chován Zsigmond zongorán. — Szavaltak: Engl Jakab, Klein Samu, Pettkó László, — s négy darabot énekelt a jól szervezett ifjúsági dalárda igazgatva Chován Zsigmond és Benka Pál műnőktanárok által. Ugy a zenei darabok, mint a szavallatok igen sikertűlten folytak le, s csak elismerésünket fejezhetjük ki a tisztelt közreműködők irányában, kik törekvéseiknek tapasztalt szép jelét adták.

Ez élvezetes hangversennyel be lön fejezve az iskolai év, s a múzea fiak sürgőldöve sietnek a szeretett otthonba, élvezni a varázsos aranjuzei szép napokat.

Sipos Soma.

Ujdonságok.

Vilim János meghalt. Mult számunk bezárta vettük a szomorú hírt, mely az aggyastyánt az élet legszebb pillanataiban, — midőn 50 éves munkálkodásának legszebb jutalma, a közelméret élvezheté — ragadta el szerettei s tisztelői köréből. — Gyászjelentése következőleg szól: „Okko-Kapitány Karolina maga, és gyermekei: János, Amália férjezett Haan Lajosné, Vilma és Luiza férjezett Leszich Endréné; — továbbá unokái: Haan Karolina férjezett Zsilinszky Mihályné, Leszich László és Vilim János; — nemkülönbben szép unokái Zsilinszky Lajos és Ilma nevében, ugyszintén az összes b. csabai evang. egyház szomorodott szívvel jelentik: férje, atyjuk, nagyatyjuk, szepatyjuk, illetőleg általánosan szeretett és tisztelt tanítójának, kinek csak e folyó hó 17-én ünnepelte a hálás egyház felszázados tanítói jubileumát nagy tudományu Vilim János urnak folyó hó 19-én reggeli 8 órakor, vénségi végelgyengülés következtében, boldog házassága 45-ik, élete 72-ik évében történt kimúltát. A boldogultnak földi maradványai folyó hó 20-án délutáni 5 órakor fognak a kastélyi temetőben végnyugalomra tétetni. Béke és áldás poraira!”

Gorove közlekedési miniszter lemondását, mint Bécsből távirják, a király elfogadta. A lemondott miniszter érdemei elismerésül valamely rend nagy keresztjét fogja megkapni. Közlekedési miniszterré a távirat szerint Tisza Lajos nevezett volna ki.

Vettük a sarvasi ifjúság által f. évi jun. 29-én a „Bárány” vendéglő nagy termében tartandó zártkörű táncvigalomra szóló meghívót. Az eddigi sikere után a közönség bizonyára élvezetes estét találанд az ifjúság eme multságán is.

Csorváson e hó 13-án éjjel Müller Dániel kereskedőt ismeretlen tettesek kirabolták, s mintegy ezer frt értékű holmit vittek el. Eddig tizenketten vannak befogva gyanuból, de az eddigi vizsgálat még semmi eredményre nem vezetett.

Egy szegény özvegy öt gyermek anyja, — kik közül a legidősebb alig 13 éves — a legnagyobb nyomorban fekszik halálos ágyán az oláh város egyik házikójában. A nyomor felett fájdá-

lom szavával fordulunk közönségünk könyörületéhez, hogy a szenvedő árvák, s a beteg anya inségét nemünk legszentebb feladatának, — enyhíteni igyekezzék. Könyör adományokat szerkesztőségünk köszönettel fog venni, s rendeltetése helyére juttatni. Különbözik pedig a szenvedőket a legmélyebben ajánljuk nő-egyletünk szives ügyelmébe.

Vladár Pál polgártársunk hordozható gőzfürdőjéről, — melyet városunkban is többen sikeresen használtak, de melynek feltalálója még eddig elég méltánylatra nem talált, — a „Hon“ következőleg ír: Vladár Pál gyulai polgár, egy jeles találmánnyal gazdagította a közegészségügyet. E találmány a hordozható gőzfürdő. A hordozhatóság által nyújtott kényelmen kívül két igen nevezetes előnye van, mely annak nagy mértékben biztosítja az elterjedést a magánháztartásokban is. Az első abból áll, hogy akárminő tiszta szobában felállítható a nélkül, hogy a gőz kihatna és a szobát vagy a butorokat elpiszkolná. Másik előnye abban rejlik, hogy a fürdőt használnak feje szabad levegőn van, és így azok is biztosan és kényelemmel használhatják, kik gőzben lélegzeni nem tudnak. Ezen hordozható gőzfürdők a pesti Rókus-kórházban már igen jó sikerrel használtak, és mai napság már el sem képzelhető jól berendezett kórház, hol ezen gőzfürdők hiányzanak, annál inkább, minthogy egy ilyen gőzfürdőkészülék ára (250 frt) valóban mérsékelt és feltalálója a vele való bánásra jól érthető utasítást ad.

Az utakat csinálják. Ez nagyon helyes dolog, s már régen elért volna. Oly kátyúk vannak némely utcáinkban, hogy szekérrel járni teljes lehetetlen. Most azonban, — mint mondók — e kátyukat kezdik betölteni, ott t. i. hol még eddig igyekező emberek azt ganéj s egyéb illatozó s jobban süpöszítő eszközökkel még be nem töltötték. — Akár hány ily ujjonnan készült helyet tudnánk megnevezni, mely rendőrségünk figyelmét — mint már ez nálunk szokás — elkerülte. A békesi országot pedig oly elhanyagolt állapotban van — kérem már ez nem önöknek, hanem a tettes vármegyének szól — hogy mint egy ismerősünk beszélt, jóvéri lovai fülig-farkig merültek a csaknem feneketlen pocolyába, s ő maga is nagy ügygyel-bajjal szabadulhatott a nem épen kellemes vendégmarasztaló veszedelméből. Mikor lesz már e bajon segítve? vagy talán sem a város, sem a vármegye nem tekinti ez ügyet oly fontosnak, hogy azzal egyszer már komolyabban is foglalkoznék, s hogy a sok határozat után egy keveset tenne is.

Színészeink nem igen ragaszkodnak programjukhoz, mert még az abban előirt darabokból alig játszottak kettőt-hármat, pedig a bérlő közönség úgy a többi renies látogatók méltán elvárhatják a mint várják is e darabok előadását. A keddi „Fokról fokra“ s szerdán „Egy jól örzött kis leány“ előadása az eddigiekhez képest a legjobban sikerültek. Az előbbiben Dóry Judith játéka arról győzött meg minket, hogy közönségünk elégtelensége még sem alapos; ő benne a társulat oly tagot bir, kinek sokoldalúsága, ügyes alakítása, otthonias fesztelensége, helyes hanghordozása, szerepének átértése a magasabb műgényeknek is eléggé megfelel, úgy Szakáll értelmes szavalása s egyes jeleneteinek, — különösen a palotabani találkozás — sikerült színésze méltán kiérdemelt taposokat nyert. — Az utóbbiban pedig a kis Arday Mari, Kati, vagy Fáni, Örzi ügyes játékaival a közönséget folytonos jó hangulatban tartá, s minden megjelenésénél tapsviharra ragadá.

Néhány nap előtt tartatott meg a nyilvános évi vizsga Scheifler Hugó helybeli leánynevelő intézetében. A növendékek szabatos felelete nem csak mérvű megelégedést idézett elő a jelenvolt vendégeknél s bizonyosságul szolgált annak, hogy a lefolyt év hasznosan s célszerűen lön felhasználva tanító és növendékek által egyaránt. A megtekintésre kiállított női kézi munkák szintén elismerést érdemelnek; általában pedig elmondhatjuk, hogy Scheifler ur a nevelés terén szerzett hírnevének,

az említett vizsga eredménye méltán megfelelt. — Az új iskolaév július hó 1-jével kezdődik.

Vegyesek.

Edvi Illés Pál. nyugalmazott ágost. hitv. evang. espereslelkész, a magyar tudom. akademia levelező tagja, és a magyar nemzeti irodalom egyik uttorója, munkás élete 79-ik, házassága 46-dik évében június 22-kén, végelgyengülés következtében megszűnt élni. Földi maradványai jun. 24-én d. u. 5 órakor fognak a pest-józsefvárosi Mária-utca 58|71 számú házából örök nyugalomra kísértetni. A magyar irodalom ébredő korszakának egyik legbuzgóbb harcosa volt. Kivált a tanügyi irodalommal foglalkozott s alig van olvasó könyv, mely teli ne lenne Edvi Illés műveivel, ki mesterileg tudott beszélni a serdülő ifjak ébredő eszéhez. Egy történeti tankönyvet is irt három kötetben, mely nagy elterjedést nyert. Azonfelül számos munkát irt, kivált a nevelési szakban. Nyugodjanak békében a kifáradt veterán hamvai!

A párisi tűzkár megközelítő becslés szerint 132.700,000 frankra rug. A párisi „Figaro“ szerint ez összeg így oszlik meg: pénzügyministerium palotája 12.000,000, Tuillériák 27.000,000, Palais Royal 3.000,000, városháza 30.000,000, igazságügyi palota 3.000,000, rendőrség palotája 500,000, rendőri praefectura 2.000,000, a Lyrique színház 1.000,000, Chatelet-színház 200,000, Porte St. Martin és környéke 4.000,000, Delassement-comique 200,000, magtárak (készlet nélkül) 5.000,000, arsenal 1 millió, St. Eustache 200,000, a gobelin (készlet nélkül) 1.000,000, a4-dik kerület maireje 300,000, a poissy pénztár és sütőde 2.500,000 Assistance publique 2.000,000, a becsületrend palotája 1.000,000, államtanács és számvevőszék 8 millió leteti pénztár 4.000,000, a számvevőszék leltára 900,000, a Bonaparte laktanya 500,000, a la villetei dockok 3.000.000, a lyoni indóház 300,000 és 95 magánház 21.100,000 frank értékben.

„Néptanítók ismerettára,” című nevelés-oktatási betűrendes enciklopédiára az „Athenaeum“ mint kiadó s Molnár Aladár mint szerkesztő aláírási fölhívást adott ki. A fölhívás fölemlíti, hogy a nemzeti közműveltség előrevitelében kétségkívül a néptanítóknak van majdnem a legfontosabb teendőjük. Föladatuk hü betöltésére azonban részükről nem csupán ügybuzgalom, kitartás és gyakorlottság kívántatik, hanem a kor színvonalán álló műveltség, és főleg a ma már terjedelmes pedagógiai és didaktikai tudományokban sok oldalú és oly ismeretgazdagság, minőt tanítóink közül a legtöbben sem a tanítóképezdében töltött rövid idejük alatt, sem azóta nem szerezhettek meg eléggé. — Mindazon irodalmi munkákat pedig, melyekből a szakjaikhoz szükséges különféle ismereteket merithetnék, részint az idegen nyelvek nem tudása, részint anyagi szegénység miatt szintén kevesen szerezhetik meg. Ez okból vállalkozott a szerkesztő a fönemlített cím alatt, egy olcsóságánál fogva minden néptanító által megszerezhető enciklopédia megszerzésére. Az egész mű ára, mely 80 ivre, három kötetre fog terjedni, 3 forint kötetenként 1 forintért fogják kapni az aláírók.

A ki 30 napig aludt. A kateptikus beteg, ki május 20-ka óta a pozsonyi orsz. kórházban feküdt, 30 napi szüntelen alvás után tegnapelőtt fél 11 órakor meghalt. A beteg e hosszú idő alatt csak egyetlen egyszer ébredt fel, s akkor is csak épen egy percere. A hulla boncolását Meynert bécsi egyetemi tanár fogja végezni, ki majdnem kizárólag az agyvelőrendszer tanulmányozásával foglalkozik. A boncolásra számos hírneves bécsi orvos utazott Pozsonyba.

Kincsások a nagyváradi várban. Négy nagyváradi ember a vár egy részében pár hét óta érelyesen munkálkodik, hogy a szultán kincsét megelbessék. Egyiknek ugyanis egy „táltos“ tudtára adta, hogy a váradi várban (megnevezte a helyet is, hogy hol) tömérdek kincs van. Elmondta, hogy ha az általa megjelölt helyen ásnak, legelőször is találni fognak a föld alatt egy szobát, tele orvosi

szerekkel; ebből egy másik helyiségbe jutnak, hol a kincs — arany és ezüst — rudakban van letéve. Egy harmadik szoba pedig csupa drága művű fegyverekkel van telve; e fegyverterem szomszédságában megtalálják a török császár pincéjét, melyben hat hordó jó tokai, (börbe varva minden hordó), fogja jutalmazni fáradságaikat. Embereinknek természetesen nem engedték meg, hogy csakugy „hübele Balázs“ módjára feldurkásszák a helyet, de ez őket nem rettentette vissza; folyamodtak a temesvári parancsnoksághoz, mely 30 frnyi bánompénz letétele mellett engedélyt adott azásásra. Eddigelé meglehetősen mély gödröt ástak, de a vélt kincsek helyett csak egy bodzafa-gyökere lett fáradságaik jutalma. Ez őket legkevésbé sem alerálja, szentül hívén, hogy a táltos igazat mondott s ők néhány nap mulva felfedezik a török császár kincseit, melyeket a „nagy futás“ alkalmával — azon reményben, hogy még vissza jön érettük — a váradi várban hátra hagyott.

Gazdászat, ipar és kereskedelem.

Hetivásári tudósítás.

Gyula június 23. A rossz utak miatt alig volt 75—80 szekéren mindenféle gabona. A középszerü és csekély tiszta buza élenken kelt mult heti áron. — Vevők voltak a helybeli és közel vidéki fogyasztók. — Mustrákból egy pár helybeli üzér is vett 85—86 fontos buzát néhány kis részletet köblönként 10 ftjával.

A kukuricát ma még kevésbé keresték, mint a mult héten, és 6—6.20 kron is lehetett egészségest venni. Az árpát 4.10—20 kron, a zabot 3.50—60 kron vették, de lassan.

A sertésvásár, úgy a szarvasmarha és lóvásár, hihetőleg a csabai országos vásár miatt, igen silány volt, kevés is levén a kiállítás, s alig törtéven egy-két eladás.

Csért sokat hoztak a vadászai erdőkről szép fiatal, de magasra tartogatták, nevezetesen egy-egy szekérterhet a mennyiséghez képest 15 ftól kezdve fel egészen 28 ftig.

Tüzifa is sok érkezett, a jó 2—3 éves száraz gyertyánfa és szilfából 16 frton lehetett egy szük ölet venni.

Gömbölyü szarufának párja 1 frt, a léce 50 kr volt. A szén szákja 50—60—70 krig, szekérszáma 9—14 ftig kelt a mennyiség- s minőséghez képest.

A csabai vásárra indult oláhság valami 25 szekéren faneműekkel megállapodott a piacon, s egyik másik jó vásárt is csinált.

Nád igen sok volt, vészti rétről való nagyobb kévék száza 26 frton még is elkelt, sőt az elköztött apróké is 10 ftjával.

Káka helyből és Vésztről igen sok volt, — a jó szikkadtnak nagy kévéje 17—18 kron, az egészen nyersnek apró kévéje 5—6 kron kelt.

Hal 3—4 db szebbecske fris volt a helybelieknél s fontját 50 kron adták, — vidékről jég közt két szekéren érkezett jobbára hitvány apróság, erősen törődött színü, ezekből a válogatott 20—25 kron, a legnagyobb rész pedig csak 12 kron kelt fontonként. Sz. L.

Nyilttér.

Végelutazásom alkalmával nem mulaszt-hatom el a tisztelt gyulai közönségnek, úgy minden jó akaróim és barátainnak búcsú-üdvözetemet nyilvánítani.

Gyula, június 19. 1871.

Filláry János.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

64)

Nyári idényre alkalmas tárgyak

3-10

OBETKO és ERNYEI

39. számú cég alatti üzletben Aradon.

Szalmakalap gyári raktár. Közönséges szalmakalapok fiuk és leányoknak 40. 50. 60, valódi florentin kalapok 1, 1.20, 1.40 krtól felfelé.

Szövet-férfikalapok legújabb minta szerint, fiuknak 1.50, 1.80, 2, uraknak 2.50, 3, 3.50. Sapkák, selyem és posztóból gyermekeknek 1, 1.20, uraknak 1.50, 1.70.

Kalapformák hölgyeknek, legújabb alakokban 25, 30, 35.

Lábbelik. Női comod-cipők 80, 1, 1.20, 1.70. Sarokkal 2.20, 2.50.

Női magas topánok sarokkal brünelből 2.60, 2.80, 3.25; színes 3.50, 3.85; bőr hasonló árban. Közönséges lábbelik (amerikai név alatt) kis gyermekcipők 45, 50 70, 80, 1, 1.20. Női félcipők bőr és szövet 1, 1.20, sarkasok 1.50, 1.70, 2.

Szegzett cipő előfűző, gyermektopánok réz orral 1.80, 2.20, 2.80, 3.

Férfi lábbelik. 1 pár mainzi bőr férfi-topán ruganyval 5.50, 6, 6.50; hasonló árban létezik zerge-, keztü- és kordovánbőrből. 1 pár keztü vagy zerge bőr topán laek orral 6.25, 6.50.

Finom férfi topánok brünel vagy keztü bőr, lak orral (Salon cipő név alatt) 5, 5.50, 6 frt.

Erős talpu orosz bagaria vagy foka bőr topánok 7.50, 8 frt.

Foka fiuknak való topánok ruganyval hasonló készülettel 2, 2.50, 3.50. 4 frt.

Ezen lábbelikre különösen figyelmeztetjük a n. é. közönséget melyek nem gyári munka név alatt tekinthetők mint rendszeren raktárokból áruolni szokás, egy kísérelt bár kit meggyőz az előnyös vételről.

Keztük. Prágai női glacé keztük 75, 90, 1 frt.

Prágai férfi glacé keztük 90, 1 frt.

Oz és szarvas bőr keztük 90, 1, 1.50

Katonai öz bőr keztük 70, 90, 1 frt.

Szövet keztük gyermekeknek 15, 20 kr.

Urak és nőknek 35, 40, 60, 80 kr.

Napernyők. Pamutból 60, 80, 1, 1.50. Selyemből 2, 2.50, 3.50, 4 frt.

Férfi napernyők 2.50, 3, 3.50.

Eső ernyők pamut 1.25, 1.50, 2 frt.

Alpacea szövet 3, 3.50, 4 frt.

Selyem 5.50, 6, 8, 10 frt.

Eső köpenyek férfiaknak kautschuk és amerikai szövetből 9, 10, 15, 18 frt.

Fehérneműek. Uraknak, 6 finom gallér 90, 1. 1.50.

1 pár finom kézelő 40, 50 kr.

Színes ingek 1.20, 1.60, 2 frt.

Fehérek 1.50-től 3.50-ig.

6 rumburgi zsebkendő 1.40, 2, 2.50.

Lábra való fonal vászomból 1.35, 1.50, 1.80.

Nyakkendők és csokrok, változatos alakban 25 krtól kezdve.

Kézelő és mellgomok. Csont, bronz, kagyló és talmiaranyból 10, 15, 20, 25, krtól felfelé.

Hasonló női ékszerek broche, fülbevalók, karékek, nyakláncok nagy választékban.

Női fehérneműek nagy választékban kézelők, nyakraválók, negligés fejketők, batist, mousslin és organtínok, szalagok, csipkék, gombok, éernák, selymek közönséges varráshoz és géphez.

Ablak-redők fából szöve minden ablakhoz leggyorsabban rendelhető egy 4 szög láb 18-20 kr.

Kosarak minden alakban kézi, asztali, gyümölcs és kötő kosarak 15, 20, 50 krtól felfelé.

Uti készletek kézi táskák nőknek 1. 1.50 krtól. uti táskák szövetből 1.30, 1.50, bőrből 2.50, 3, 5, 10 frt.

Kofferek 3 frtól a legnagyobbig.

Uti necessairek.

Házi (szükségletek.) asztali kések és kanalak, kávéfőzők és őrlők a legjobb készülettel.

Habverő és ugorkavágó gépek, gyertyatartók öntvény és alpaccából.

Pohártartók, kávé- és tea-tálcák, étel tálak drótból, mindennemű ruha-fogasok, függöny-tartók.

Szekrény, tükrök és varró-asztalok,

Tajték tárgyak, szipkák és pipák.

Öntvény és bronz tárgyak névnapi és alkalmi ajándékok.

Levél papírok diszes színes monogrammal kívánatra egész női névvel 100 darab 1.50, 2. 2.50 krig.

Látogató-jegyek 100 db 1. 1.20, 1.50. izletesen kiállitva.

Továbbá elfogadtatnak bármily vésetések pecsétnyomok és hivatali bélyegzők.

Kitűnő bécsi fénymáz (Wichs) 1 font 35 kr.

Folt kivevő minden szövetből 30 kr.

Porcellán ragasztó 30 kr.

Rozsda, vagy tinta folt kivevő fehérneműből 30 kr.

Féregvesztő porok és folyadékok 20, 30, 35 kr. poloska, bolha és moly ellen.

Tisztító por arany, ezüst és pakfongnak 10 kr.

Illatszerek, szappanok és mindennemű toilet tárgyak.

Minthogy üzletünk oly számtalan tárgyra kiterjed, melyeket mind elősorolni lehetetlen, kérjük a n. é. közönséget ez osztályt megközelítő szükségleteit cégünk által fedezni.

A nmélt. közmunka és közlekedési ministeriumnak mult hó 30-ról 8586. sz. a. kelt rendelete következében közhírré tétetik, miszerint a Békés és Szarvas városok közt eső egyesült körösi átmetszések szélesítési s mélyítési munkálatai zárt ajánlati tárgyalás útján fognak a legkevesebbet vállalkozónak átadatni és pedig következő szakaszokban :

Hely megnevezés	Kiadandó földtömeg				össz.
	1-ső	2-ik	3-ik	4-ik	
1. K.-Tarcza és M.-Berény közt 43. 40. 38. sz. átm.	6160	6309	6672	—	19141
2. M.-Berény és Gyoma közt 37. 36. 35. 34. sz. átm.	4807	4319	4772	—	13898
3. Gyoma alatt 33. 32. sz. átmetszés	5876	5665	5352	—	16893
4. Gyoma s Endröd közt 31. 30. 27. 26. 25. 24. sz. átmetszés	6368	5958	4019	1718	240 18303
5. Endröd s Szarvas közt 23. és 22. sz. átmetszés	8199	2130	10400	—	20729
összesen	31410	24381	32933	240	88964

A folytonosan magas vizállás miatt újabb részletes felvételek nem eszközölthetvén, fentebbi számok csupán irányadás végett közöltetnek. Ajánlatok rétegenként, és köbolenként meghatározott egységi árakban teendők, mely egységi árak az előleges számításnál következőleg vétettek fel: Első réteg 1 frt 40 kr; második réteg 2 frt 10 kr; harmadik réteg 3 frt 15 kr. — kivéve a IV. szakaszban *gal jegyzett 1718 köböllet; mely 2 frt 80 krjával számított — negyedik réteg 4 frt 55 kr.

A fentebbi táblázat köbmennyiségei szerint kiszámított vállalkozási összeg 5%-nak a gyulai m. kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugtával ellátott zárt ajánlatok, folyó évi julius hó 1-sőjének délelőtti 10 órájáig a rendes hivatalos órákba benyújthatók a Gyulán székelő Körös-Berettyó szabályozási m. kir. központi mérnöki hivatalhoz, hol a részletes feltételek is megtekinthetők

A zárt ajánlatok felnyitása a gyulai városház nagy termében folyó évi julius 1-én délelőtti 11 órakor nyilvánosan történend.

Kelt Gyulán Junius 15-én 1871.

Báró Wenckheim László
a Körös-Berettyó központi igazgató választmányi elnöke.

266

Török sorsjegyek húzása aug. 1. okt. 1. dec. 1. febr. 1. apr. 1. jun. 1.

Nyeremény sorozatok minden húzás után ingyen

Előnyösségüknel fogva legajánlhatóbb sorsjegyek a m. kir. jutalom-kölcsönök és a török állam-sorsjegyek.

Különösen előnyösek a kisorsolási húzások:

A m. kir. jutalom-kölcsönnek évenként 4 húzása van 250,000 frt főnyerővel.

A török állam-sorsjegyek 6-szor húzatnak 600,000 franc főnyerővel.

Továbbá előnyük az adómentesség, államjótállás és jelzálog biztonság, mely előnyüknel fogva legjobbak s legkedveltebbek, minélfogva annyival is inkább ajánlhatjuk, a mennyiben a legkisebb nyereménynél felület marad, ez a török sorsjegyeknél 100 frtra is ránegy. Azonkívül a török sorsjegyek évenként 12 francot kamatoznak aranyban, melyeket mi résztvevőinknek mindjárt az első részletfizetéstől kezdve juttatjuk.

Már az első részletfizetéssel igényt tarthat a vevő a legnagyobb nyereményre. — Magyar, ugyszintén török sorsjegyek 5 frt havi részletfizetés mellett megszerezhetők. — Kik 10 frtos havi részletfizetésre vesznek az említett két sorsjegyből, a 4-ik részlet lefizetésénél 1 százsz-meiningeni eredeti sorsjegyet díjmentesen kapnak, mely évenként 3-szor húztatik. 1-6 68)

Magaziner & Sterk
váltóirodája Pesten, Deák-utca 7. sz.

Magy. jut. sorsolása aug. 15., nov. 15., febr. 15., május 15.

Videki megrendelések utánvét mellett pontosan teljesíthetnek

Sorsjegyek részletfizetés melletti előnyös megszerzésénél nem felesleges részletességekbe bocsátkozni; azon élénk résztevés, mely a sorsjegyek ily módtoni szerzése a közönség minden osztályaiban látható, legjobb bizonyítékai az ily berendezésnek.

Kiemelendő, hogy ez által mindenki könnyen mindenféle sorsjegyeket csekélységgel szerezhet; ezen meggyőződésként által oly értékpapírokat szerezhet, melyeknek azonnali vételénél nagyobb összegek szükségeltetnének.

Azonkívül könnyű szerencsésé lenni, mi már sokszor családokat szerencsésé tett.

En eladok mindenféle sorsjegyet 5 frt havi részlettel kezdve legjutányosb számítás mellett, szabadságában áll a vevőnek meghatározni: **mely időig, vagy mily összeget akar e célra fizetni.** Az első részletfizetésnél mindenki kap egy hitelesen kiállított okmányt, melyben a számok pontosan jegyezvék, az utolsó részletfizetésnél pedig az eredeti sorsjegy kézbesítettik.

Már az első részletfizetés megtörténtével játszhatni minden nyereményre, s a tulajdonos élvezi az értékpapírok teljes kamatait.

Legajánlhatóbb sorsjegyek:

Hitelintézeti évenként 4 húzás, főnyerő 200,000 frt, 1860-iki évenk. 2 huz., főnyerő 300,000 ft, 1864-ki évenk. 5 huz., főnyerő 200,000 frt, 1839-ki Rothschild, még csupán 5 húzás leend, török sorsjegyek évenként 6 huz., főnyerő 600,000 frk, magyar jutalom-kölcsön évenk. 4 huz., főnyerő 250,000 frt.

Sorsjegytársulatoknak és egyleteknek berendezek óhajts szerinti összeállításokat legelőnyösb feltételek mellett.

1-6 69) **Leitner F. Ferdinánd**
Pest, magyar biztosító intézeti palotájában.